# MUNCH FORSKNINGS- OG INNOVASJONSSTRATEGI 2023–2028

Revidert: November 2026

**INNHOLD**

1. STRATEGISKE RAMMER 2023–2028 ..... 3
1.1 Innledning ..... 3
1.2 Beskrivelse: Forskning ..... 3
1.3 Beskrivelse: Innovasjon ..... 3
2. FoI STRATEGISKE MÅL ..... 4
2.1 FoI strategiske mål ..... 4
3. PRINSIPPER ..... 5
3.1 Prinsipper: Forskning ..... 5
3.2 Prinsipper: Innovasjon ..... 5
4. FAGLIGE PRIORITERINGER OG SATSINGSOMRÅDER ..... 6
4.1.1 Faglige prioriteringer: Konservering ..... 6
4.1.2 Faglige prioriteringer: Kunsthistorie ..... 6
4.1.3 Faglige prioriteringer: Kuratorpraksis ..... 6
4.1.4 Faglige prioriteringer: Formidling ..... 7
4.2 Forskning: Tematiske satsingsområder ..... 7
4.2.1 Edvard Munch ..... 7
4.2.2 Kritisk museologi ..... 8
4.3 Innovasjon: Satsingsområder ..... 8
4.3.1. Nye innganger til samlingen ..... 8
4.3.2. Nye metoder for bevaring og forvaltning av samlingen ..... 8

# 1. STRATEGISKE RAMMER 2023–2028

## 1.1 Innledning

Gjennom vår Forsknings- og innovasjonsstrategi (FoI-strategi) skal MUNCH etablere en kultur som evner å systematisk drive fram forskning og innovasjon. Forskning danner kunnskapsgrunnlaget vi anvender for å eksperimentere og utforske nye innganger til kunsten, slik at den blir mer tilgjengelig og relevant for et bredere publikum.

Dette er avgjørende for at vi skal kunne utføre våre grunnleggende oppgaver som museum: å bevare og tilgjengeliggjøre samlingene etter Edvard Munch og Rolf Stenersen.

MUNCHs «Strategi 2023–2028» og fokusområdet «Forskning og innovasjon» gir den overordnede retningen for museets FoI-arbeid. FoI-strategien vil bli evaluert og iterert årlig i henhold til måloppnåelse, endringer i eksterne og interne premisser, læring og ny innsikt. (Fig.

Seksjonen for innovasjon og forskning i avdeling Samling på MUNCH er ansvarlig for å drive fram forsknings- og innovasjonsaktiviteter og koordinere samarbeid både mellom fagfelt på museet og med andre museer, forsknings- og innovasjonsmiljøer og privat næringsliv.

## 1.2 Beskrivelse: Forskning

Forskning[1] ved MUNCH omfatter fagfeltene konservering, kunsthistorie, kuratorpraksis og formidling. Med utgangspunkt i museets samlinger utvikler vi ny kunnskap og forståelse om Edvard Munch, modernisme, samtidskunst, museale praksiser og publikum.

Å bevare og tilgjengeliggjøre samlingene er en av museets viktigste oppgaver, og forskningen står sentralt i dette arbeidet. Forskningen vår skal komme samfunnet til gode, og vi formidler den til et bredt og mangfoldig publikum.

Gjennom en tydelig faglig profil og aktiv deltakelse på nasjonale og internasjonale konferanser, i nettverk og publikasjoner, skal MUNCH ta en ledende posisjon innen forskningen på Edvard Munch.

## 1.3 Beskrivelse: Innovasjon

Innovasjon ved MUNCH skal utforske hva museet kan være, hvem det er til for, og hvordan det kan åpnes for flere. Arbeidet er samlet i to satsingsområder: nye innganger til samlingene og museet, og nye metoder for bevaring og forvaltning.

[1] Definisjonen for forskning følger OECD Frascati-manualen (2002), OECD/Eurostat Oslo-manualen (1997) og St.meld. nr. 7 (2008–2009) *Et nyskapende og bærekraftig Norge*.

Gjennom eksperimentering utvikler og prøver vi ut formater, metoder, verktøy og samarbeidsformer. Vi undersøker behov, utfordrer etablerte praksiser og bruker erfaringene til å vurdere hva som bør videreutvikles og tas i bruk.
Arbeidet skal styrke museets relevans og tilgjengelighet, særlig for ungdom, unge voksne og lokale besøkende, og bidra til bærekraftig bevaring og forvaltning av samlingene.

# 2. FoI STRATEGISKE MÅL

## 2.1 FoI strategiske mål

De strategiske målene for forskning og innovasjon (FoI) setter retning for satsingsområder, tiltak og tilhørende resultatmål i denne strategien. Resultatmålene viser i hvilken grad vi beveger oss mot de overordnede målene for FoI.

**1. INNSIKT- OG KUNNSKAPSDREVEN ORGANISASJON**
Gjennom en strategisk satsning på FoI fram mot 2028 har MUNCH blitt en innsikts- og kunnskapsdreven organisasjon som evner å skape verdi, med og for våre brukere, samfunnet og MUNCH.

**Resultatmål:**
**1.1** MUNCH har en stabil og forutsigbar aktivitet innen forskningsdeltakelse, formidling og publisering.
**1.2** Innovasjonsarbeidet ved MUNCH er systematisk forankret i innsikt, brukerbehov og identifiserte mulighetsrom, og omsettes i konkret og målbar aktivitet.

**2. TYDELIG POSISJONERING**
Innen 2028 har FoI bidratt til å tydeliggjøre MUNCHs posisjon og DNA som en nyskapende aktør i den internasjonale museum- og kunstsektoren, blant publikum og blant våre ansatte.

**Resultatmål:**
**2.1** Resultater fra forskning og innovasjon formidles aktivt gjennom foredrag, presentasjoner, publikasjoner og andre formidlingsbidrag, til ansatte, relevante fagmiljøer og publikum.

**3. FINANSIERING OG SAMARBEID**
Innen 2028 har MUNCH økt sin evne til å drive fram FoI gjennom finansiering og samarbeid.

**Resultatmål:**
**3.1** MUNCH sikrer årlig ekstern finansiering til forskning og innovasjon.
**3.2** MUNCH har etablert langsiktige samarbeid innen forskning og innovasjon, som bidrar til å styrke museets kompetanse, ressurser og kapasitet.

# 3. PRINSIPPER

## 3.1 Prinsipper: Forskning

Forskningspraksisen på MUNCH er basert på gode og grunnleggende prinsipper om forskningsintegritet, og følger nasjonale forskningsetiske retningslinjer og ICOMs museumsetiske regelverk. Disse prinsippene veileder oss i vår utvikling og håndtering av praktiske, etiske og faglige spørsmål i forskningen vi utfører.

1. **Modig, kreativ og banebrytende forskning**
   Vi utvikler nyskapende grunnforskning og anvendt forskning. Gjennom å videreutvikle og fornye etablerte praksiser skaper vi ny kunnskap og metoder med verdi for fagfeltene og samfunnet.
2. **Fri, relevant og uavhengig forskning**
   Våre forskere skal ha faglig frihet og uavhengighet, uten styring fra politiske, økonomiske eller andre særinteresser. Institusjonell autonomi er en forutsetning for forskningsintegritet og for tilliten til forskningen vår.
3. **Et mangfoldig, åpent og generøst forskerfellskap**
   Vi fremmer tverrfaglig samarbeid preget av mangfold og åpenhet på tvers av fagmiljøer og landegrenser. Vi ønsker en inkluderende kultur for faglig uenighet og konstruktiv kritikk. Ved å dele forskningen vår utvikler og forbedrer vi metoder og resultater sammen med kollegaer og partnere.
4. **Integritet, ansvarlighet og etterrettelighet**
   Vi forplikter oss til å arbeide med integritet, ansvarlighet og etterrettelighet i forskningen vår. Vi står for våre metoder og resultater og sikrer at forskningen er troverdig, transparent og etterrettelig.
5. **Åpenhet og samfunnsansvar**
   Forskningen vår skal være tilgjengelig og bidra i samfunnsdebatten. Åpen publisering og deling av data med forskere og publikum er en viktig del av dette ansvaret. Samtidig balanserer vi åpenhet mot forskningsetiske og juridiske hensyn. Vi arbeider for at dataene våre er tilgjengelige og gjenbrukbare i tråd med FAIR-prinsippene.

## 3.2 Prinsipper: Innovasjon

Innovasjonsarbeidet på MUNCH bygger på fem grunnleggende prinsipper som sikrer inkludering, eksperimentering, integritet og verdi i utviklingen av nye opplevelser, produkter og tjenester, og i hvordan vi fornyer og utvikler oss.

1. **Inkluderende, eksperimenterende og kreative rom**
   Vi skaper rom som rommer bredden i museets arbeid og utvikler innovasjon som er relevant for kunstnere, publikum og samfunn. Gjennom tverrfaglig samarbeid og aktiv brukermedvirkning utforsker vi nye ideer og uttrykk, og åpner flere innganger til kunsten.
2. **Empati og omsorg**
   Vi setter menneskelige behov i sentrum og skaper trygge og støttende arenaer for publikum, kolleger og samarbeidspartnere i innovasjonsarbeidet. Med empati og omsorg for hverandre og ideene våre kan vi eksperimentere, feile og lære sammen – som grunnlag for nyskaping.
3. **Mangfold og inkludering**
   Vi utvikler nye måter å gjøre museet og programmene tilgjengelige for mennesker med ulike bakgrunner og erfaringer. Vi inkluderer aktivt mange perspektiver i utviklingen gjennom deltakelse og testing, og sikrer at deltakerne opplever reelt eierskap og innflytelse.
4. **Tverrfaglighet og samarbeid**
   Vi fremmer samarbeid på tvers av fagfelt og sektorer. Gjennom varige partnerskap med aktører fra sivilsamfunn, akademia og offentlig og privat sektor legger vi grunnlaget for en langsiktig, felles innsats.
5. **Samfunnsansvar**
   Innovasjonsarbeidet skal møte viktige samfunnsbehov og skape nye muligheter. Det gir ikke bare nye innganger til kunsten, men styrker også museets samfunnsrolle.

# 4. FAGLIGE PRIORITERINGER OG SATSINGSOMRÅDER

Våre strategiske prioriteringer og satsingsområder for FoI setter en føring på hva vi prioriterer i perioden 2025–2028 for å nå våre strategiske mål for FoI. Arbeidet med satsingsområdene skjer på tvers av fagområder, avdelinger og strategiområder.

## 4.1 Forskning: Faglige prioriteringer

De faglige prioriteringene definerer og sikrer forskning innen museets kjernefaglige områder. Disse områdene gir faglig tyngde og metodisk kvalitet til museets kunnskapsutvikling, utstillingsutvikling, samlingsforvaltning og formidling til offentligheten.

### 4.1.1 Faglige prioriteringer: Konservering

På MUNCH handler forskningen innen konservering om 1) å utvikle kunnskap om materialene museets samlinger består av og 2) å utvikle metoder for å bevare samlingene best mulig. Som en følge av samlingenes innhold, er konserveringsforskning på MUNCH delt mellom maleri- og papirkonservering.

Vi er særlig interessert i:

- å utvide vår grunnleggende kunnskap om og forståelse av materialene og teknikkene Edvard Munch benyttet seg av
- nedbrytningsfenomener og å utvikle metoder for å begrense materiell nedbrytning og skader, ettersom dette er en særegen karakteristikk og utfordring ved samlingen etter Edvard Munch
- kritisk refleksjon om konservatorpraksisens og konserveringsvitenskapens betydning i museet, for publikum og samfunnet

### 4.1.2 Faglige prioriteringer: Kunsthistorie

På MUNCH handler forskningen innen kunsthistorie om å utvikle verksorientert og kontekstuell kunnskap om Edvard Munchs kunstnerskap, Stenersensamlingen og øvrige verk i museets samlinger, og utvide forståelsen av disse i lys av historiske og nåtidige forhold. Vi forsker også på andre kunstnerskap og -praksiser når dette er relevant for utstillingsvirksomheten vår. Forskningen foregår gjennom kunsthistoriske metoder som arkiv- og litteraturstudier, visuelle og teoretiske analyser. Kunsthistorisk forskning inngår ofte i vårt kuratoriske arbeid.

Vi er særlig interessert i:

- ny kunnskap og forståelse om Edvard Munchs kunstnerskap og museets øvrige samlinger
- teknologiske, økologiske og politiske perspektiver på modernisme

### 4.1.3 Faglige prioriteringer: Kuratorpraksis

På MUNCH handler forskningen innen kuratorpraksis om å utvikle ny forståelse om forskjellige temaer, kunstnerskap og kuratoriske praksiser. Dette gjøres ved å organisere kunstverk i tid og rom, og sette dem i en estetisk, teoretisk og historisk sammenheng. I

tråd med vår programerklæring er forskningen vår innen kuratorpraksis rettet mot samtidsaktuelle tema uansett om vi jobber med historiske eller nålevende kunstnere. Forskning innen kuratorpraksis kan ta ulike former avhengig av prosjektets behov, og kan hente metoder fra ulike fagfelt, som kunstnerisk utviklingsarbeid, museologi, post-kolonial kritikk, urfolksstudier, utstillingsstudier, utstillingshistorie, performance-studier og kunsthistorie.

Vi er særlig interessert i:

- samtidskunstneres estetiske, sosiale, kulturelle og materielle utforskning av nye teknologier
- kuratoriske tilnærminger som utfordrer og utvikler hva en utstilling kan være
- museets rolle og betydning for publikum og samfunnet
- Kuratoriske praksiser som integrerer urfolksperspektiver, nasjonale minoriteter, marginaliserte stemmer og alternative kunnskapssystemer, og som fremmer kritisk refleksjon om representasjon, makt og institusjonelt ansvar.

### 4.1.4 Faglige prioriteringer: Formidling

På MUNCH handler forskningen innen formidling om å utvikle ny kunnskap om formidlingspraksis og publikumsopplevelser, både gjennom undersøkelser av museets egne prosjekter og eksterne prosjekter. Den overordnede tilnærmingen baserer seg på omfattende bruk av innsikt og dialog med publikum. Dette innebærer kontinuerlig testing, tilpasning og forbedring av metoder og tilnærminger.

Vi er særlig interessert i:

- nye teknologier og opplevelsesformer, med sikte på å forstå virkemidler og muligheter for hvordan publikum, spesielt ungdom og unge voksne, møter og opplever kunst på
- deltakelse, samskapning og samarbeid i kunst- og formidlingsopplevelser, forankret i en praksisbasert forskningstilnærming

## 4.2 Forskning: Tematiske satsingsområder

MUNCHs to tematiske forskningssatsinger samler museets fagmiljøer om spørsmål av strategisk betydning for museet og med relevans for samfunnet. Satsingene skal utvikle ny kunnskap, utfordre etablerte perspektiver og gi retning for forskningsprosjekter, forskningsbaserte utstillinger, publikasjoner og samarbeid med eksterne fagmiljøer.

Satsingene utfyller de faglige prioriteringene innenfor museets kjernefag og skal skape forbindelser mellom kunsthistorie, konservering, kuratorisk praksis, formidling og andre relevante fagfelt. De skal bidra til en tydelig forskningsprofil og styrke sammenhengen mellom forskning, samlingsforvaltning og museets øvrige virksomhet.

### 4.2.1 Edvard Munch

Satsingen skal utvikle ny kunnskap om Edvard Munch og hans kunstverk. Den omfatter forskning på kunstneren og hans kunstneriske strategier; verk og tematikker; materialer og teknikker; tekster og korrespondanse; utstillings- og resepsjonshistorie; og proveniens og samlingshistorie.

Gjennom kontekstuelle og kritiske perspektiver skal satsingen nyansere etablerte forståelser av Munchs kunstnerskap og utvikle nye innganger til vår forståelse av det. Et viktig formål med satsingen er å løfte fram underbelyste kunstverk og uutforskede aspekter ved kunstnerskapet. Et annet viktig formål er å utfordre den biografiske, mytografiske og monolittiske fortellingen om Munch gjennom et mer komplekst bilde av Munch og hans kunsthistoriske kontekst

### 4.2.2 Kritisk museologi

Forskningssatsingen undersøker hvordan makt, representasjon og ulike kunnskapssystemer former kunstneriske, kuratoriske og museale praksiser. Med særlig utgangspunkt i urfolksperspektiver skal den utfordre etablerte kunnskapshierarkier. Perspektiver knyttet til nasjonale minoriteter, marginaliserte stemmer, feminisme, kjønn og mangfold inngår også.

Satsingen utforsker museets etiske og samfunnsmessige ansvar: hvilke kunnskaper, historier og stemmer som synliggjøres eller utelates, og hvordan samlinger, kulturdata og immateriell kulturarv forvaltes og tilgjengeliggjøres. Miljøhumaniora belyser museets ansvar i klima- og naturkrisen og forholdet mellom mennesker, natur og miljø.

Digital humaniora, kulturdata og kunstig intelligens inngår som forskningsfelt og i kritisk metodeutvikling. Sentrale spørsmål er hvordan teknologi endrer vilkårene for kunst, kunnskapsproduksjon og tilgang til kulturarv, med vekt på eierskap, kontroll, bias, transparens og representasjon.

Gjennom kritisk teori, empirisk og praksisbasert forskning skal satsingen utvikle nye metoder for kunnskapsproduksjon, forskningsdeling og formidling. Den skal bidra til forskning og publikasjoner av høy kvalitet, styrke kunnskapsgrunnlaget for museets praksiser og videreutvikle MUNCH som forskningsmiljø innen kritisk museologi og som samfunnsrelevant institusjon.

## 4.3 Innovasjon: Satsingsområder

Innovasjonsarbeidet ved MUNCH i perioden 2025–2028 er strukturert i tre satsingsområder. Disse tar utgangspunkt i eksperimentering som arbeidsform, og skal samlet bidra til å utvikle hvordan museets samlinger forstås, forvaltes og aktiveres. På tvers av satsingsområdene skal arbeidet bidra til økt mangfold og tilgjengelighet, med særlig vekt på prioriterte målgrupper – ungdom, unge voksne og lokale besøkende – samt nye former for samarbeid.

### 4.3.1. Nye innganger til samlingen

Eksperimentering med nye innganger til samlingen, særlig rettet mot ungdom, unge voksne og lokale besøkende. Satsingsområdet skal utforske formater, metoder og tiltak som styrker relevans, deltakelse og engasjement med museets samlinger.

### 4.3.2. Nye metoder for bevaring og forvaltning av samlingen

Eksperimentering med nye metoder for bevaring og samlingsforvaltning. Satsingsområdet omfatter testing av verktøy, prosesser og arbeidsformer som kan styrke kunnskap, bærekraft og kvalitet i forvaltningen av samlingene.